

138. MEKTUP

۱۳۸- ﴿ الْمَكْتُوبُ الثَّامِنُ وَالثَّلَاثُونَ وَالْمِائَةُ : إِلَى الشَّيْخِ بِهِاءِ الدِّينِ السَّرْهَنْدِيِّ فِي مَدْمَةِ الدُّنْيَا وَالتَّحْذِيرِ مِنْ صُحْبَةِ أَرْبَابِهَا ﴾

لَا يَكُونَنَّ وَلَدِي الْأَرَشْدُ مَعْرُورًا وَمَسْرُورًا بِهَذِهِ الدُّنْيَةِ الْمَبْغُوضِ عَلَيْهَا وَلَا يَضِيعَنَّ بِضَاعَةُ الْأَقْبَالِ إِلَى جَنَابِ قُدْسِ الْحَقِّ جَلَّ سُلْطَانُهُ يَتَبَغَّى التَّفَكُّرُ أَى شَيْءٍ يُبَاغِ وَأَى شَيْءٍ يُشْتَرَى تَبْدِيلُ الْآخِرَةِ بِالْأُولَى وَالْإِمْتِنَاعُ مِنْ طَلَبِ الْحَقِّ بِالْخَلْقِ مِنَ السَّفَاهَةِ وَالْجَهَالَةِ وَالْحَمْعُ بَيْنَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ مِنْ قَبِيلِ الْحَمْعِ بَيْنَ الْأَضْدَادِ ﴿ع﴾: مَا أَحْسَنَ الدِّينَ وَالْأُولَى لَوْ اجْتَمَعَا * فَاحْتَرَّ أَيَّا شِئْتَ مِنْ هَذَيْنِ الضِّدَّيْنِ وَبِعَ نَفْسَكَ مِنْ آيِهِمَا شِئْتَ عَذَابُ الْآخِرَةِ أَبَدِيٌّ وَمَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيلٌ وَالْأُولَى مَبْغُوضٌ عَلَيْهَا عِنْدَ الْحَقِّ سُبْحَانَهُ وَالْآخِرَةُ مَرْضِيَّةٌ لَهُ تَعَالَى وَتَقَدَّسَ

عِشْ مَا شِئْتَ فَإِنَّكَ مَيِّتٌ * وَالزَّمْ مَا شِئْتَ فَإِنَّكَ مُفَارِقٌ

وَلَا أَبَدٌ مِنْ تَرْكِ الْعِيَالِ وَالْأَوْلَادِ أَحْيَاءٍ وَتَفْوِضِهِمْ إِلَى الْحَقِّ سُبْحَانَهُ فَيَتَبَغَّى لَكَ أَنْ تَحْسِبَ نَفْسَكَ الْيَوْمَ مَيِّتًا وَأَنْ تُفَوِّضَهُمْ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى "إِنْ مِنْ أَرْوَاجِكُمْ وَأَوْلَادِكُمْ عَدُوا لَكُمْ فَاحْذَرُوهُمْ" نَصٌّ قَاطِعٌ وَقَدْ سَمِعْتَ مُكْرَرًا أَنَّ نَوْمَ الْأَرْبَابِ يَعْنِي الْغَفْلَةَ وَالْعُرُورَ إِلَى مَتَى يَمْتَدُّ فَلَا أَبَدٌ مِنَ التَّنَبُّهِ وَالتَّقِيطِ وَاعْلَمْ أَنَّ صُحْبَةَ أَهْلِ الدُّنْيَا وَالْإِخْتِلَاطَ بِهِمْ سَمٌّ قَاتِلٌ وَقَتِيلٌ هَذَا السَّمُّ مَيِّتٌ بِالْمَوْتِ الْأَبَدِيِّ الْعَاقِلُ تَكْفِيهِ الْإِشَارَةَ فَكَيْفَ التَّصْرِيحُ مَعَ هَذِهِ الْمُبَالَغَةِ وَالتَّأْكِيدِ وَطَعَامُ الْمُلُوكِ وَإِنْ كَانَ لَذِيذًا وَلَكِنَّهُ يُزِيدُ مَرَضَ الْقَلْبِ فَكَيْفَ يُرْجَى الْفَلَاحُ وَالتَّجَاهُ الْحَذَرُ الْحَذَرُ الْحَذَرُ ﴿شُعْرٌ﴾:

وَمَا هُوَ مِنْ شَرِّطِ الْبَلَاحِ أَقُولُهُ * فَخُذْ مِنْهُ نُصْحًا خَالِصًا أَوْ مَلَالَةً

فَرَّ مِنْ صُحْبَتِهِمْ أَكْثَرَ مِمَّا تَقَرُّ مِنَ الْأَسَدِ فَإِنَّ الْفَرَارَ مِنْهُمْ وَإِنْ أَوْجَبَ الْمَوْتَ
الدُّنْيَوِيَّ وَلَكِنَّهُ قَدْ يُفِيدُ فِي الْآخِرَةِ وَاجْتِلَاطُ الْمُلُوكِ يُوجِبُ الْهَلَاكَ الْأَبَدِيَّ
وَالْخَسَارَ السَّرْمَدِيَّ فَإِيَّاكَ وَصُحْبَتَهُمْ وَإِيَّاكَ وَلِقَمَتَهُمْ وَمَحَبَّتَهُمْ وَإِيَّاكَ
وَرُؤْيَتَهُمْ وَقَدْ وَرَدَ فِي الْخَبَرِ الصَّحِيحِ "مَنْ تَوَاضَعَ الْغَنَى لِفَنَاءِهِ ذَهَبَ ثُلَاثًا دِينَهُ"
يَتَبَغَى لَكَ الْمُلَاحَظَةُ أَنْ كُلَّ ذَلِكَ التَّوَاضُعِ وَالْمَلَائِنَةِ هَلْ هُوَ مِنْ جِهَةِ غَنَاهُمْ أَوْ مِنْ
جِهَةِ شَيْءٍ آخَرَ وَلَاشَكُّ فِي أَنَّهُ مِنْ جِهَةِ غَنَاهُمْ وَتَتَبَحُّثُهُ ذَهَابُ ثُلَاثِي الدِّينِ فَإِنَّ
أَنْتَ مِنَ الْإِسْلَامِ وَأَيْنَ أَنْتَ مِنَ النَّجَاةِ وَكُلُّ هَذِهِ الْمُبَالَغَةِ وَالْإِبْرَامِ لِيَعْلَمَ وَلَدِي أَنَّ
لِقَمَةَ غَيْرِ الْجِنْسِ وَصُحْبَتَهُمْ تَحْجُبُ قَلْبُهُ عَنْ تَذَكُّرِ الْمَوَاعِظِ وَتَعْقُلِ النَّصَائِحِ
فَلَا يَكَادُ يَتَأَثَّرُ مِنَ الْكَلِمَةِ وَالْكَلامِ فَالْحَذَرُ الْحَذَرُ مِنْ صُحْبَتِهِمْ وَالْحَذَرُ الْحَذَرُ مِنْ
رُؤْيَتِهِمْ وَاللَّهُ سُبْحَانَهُ الْمُوقِّقُ نَجَاتَنَا اللَّهُ وَإِيَّاكُمْ عَمَّا لَا يَرْضَى عَنْهُ رَبُّنَا الْمُتَعَالَى
بِحُرْمَةِ سَيِّدِ الْبَشَرِ الْمَمْدُوحِ بِـ "مَا زَاغَ الْبَصَرُ" عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ مِنَ الصَّلَوَاتِ
أَفْضَلُهَا وَمِنَ التَّسْلِيمَاتِ أَكْمَلُهَا وَالسَّلَامُ .

TÜRKÇE ANLAMI

Bu mektup Şeyh Bahâuddîn es-Serhendî'ye yazılmış olup dünyanın yerilmesi ve dünya ehlinin sohbetinden sakındırma hakkındadır.

Olgunluk seviyesine gelmiş olan oğlum kesinlikle bu buğzedilmiş dünyaya kanıp da mesrûr olmasın ve Hakk Subhânehû'nun kudsî zâtına ikbal (yönelme) sermayesini zâyî etmesin. Neyin alınıp neyin satılacağı konusunu iyi düşünmek gerekir. Âhireti dünya ile değiştirmek, halk karşısında Hakk'ı talep etmekten kaçınmak beyinsizlik ve cehalettir.

Dünya ile âhireti birleştirmek zıtların arasını birleştirmek kabîlindedir.

"Din ile dünya birleşirse ne güzel olur!" (Şiir).

O halde bu iki zıddın hangisini dilersen onu seç! Hangisini istersen nefsinı ona sat! Âhiretin azabı ebedîdir, dünyanın malı mülkü ise azdır.

Dünya, Hakk Subhânehû'nun buğzettiğidir, âhiret ise Hakk Te'âlâ'nın razı olduğudur.

"Dilediğin gibi yaşa, bir gün öleceksin!"

"Dilediğine sarıl bir gün ayrılacaksın!" (Şiir).

Sonunda evlâd u iyâli bırakmak veya onları Hakk Subhânehû'ya teslim etmek kaçınılmazdır. O halde kendini bu günden ölü sayman ve onları (evlâd u iyâli) Allah Te'âlâ'ya teslim etmen gerekir. *"Eşlerinizden ve çocuklarınızdan bazıları size düşmandır.* (Teğâbun, 14) âyeti açık ve kesin bir nassdır.

Defalarca dinledin... Bu tavşan uykusu yani bu gaflet ve aldanma hâli daha ne kadar sürecek?!

Mutlaka uyanmak ve çok dikkatli olmak gerek.

Bil ki; dünya ehlinin sohbeti ve onların arasına karışmak öldürücü bir zehirdir. Bu zehirin öldürdüğü kişi ise ebedi bir ölümle ölür.

Akıllı olana bir işaret kâfi iken, bu derece mübâlağa ile ve üzerinde durarak açıklandığı zaman nasıl olur!..

Sultanların yemekleri her ne kadar lezzetli olsa da ancak o, kalbin hastalığını artırır. O halde bu durumda nasıl olur da kurtuluş ve felah umulur?! Sakın... Sakın... Aman çok sakın...

"Sana ulaşması gereken sözü söylüyorum;

Sen ya faydalı olan nasihatı alırsın; ya da sıkıntılı hâlin devam eder!" (Şiir).

Onların sohbetinden, aslandan kaçtığından daha fazla kaç. Çünkü onlardan kaçmak dünyevî anlamda ölümü gerektirir ama âhirette faydalıdır. Sultanlarla beraber olmak ebedî helâki ve dâimî hüsrânı sebep olur.

Aman onların sohbetinden uzak dur!

Ve sakın onların sağlayacağı nimetlerden!

Onların sevgisinden ve onları görmekten kaçın!

Sahih hadis-i şerifte şöyle bildirilmiştir: *"Zenginliğinden dolayı zengine tevâzu gösterenin dîninin üçte ikisi gitmiştir."*²³⁹

İyi düşünmen gerekir; sergilediğin bütün bu tevâzu ve yumuşaklık onların zenginlikleri sebebiyle midir, yoksa başka bir şeyden dolayı mıdır?

²³⁹ Bu hadis için bkz., C. 1, mektup 85'teki ilgili dipnot.

مَا: Mısra: ﴿ع﴾ زَيْنَ الْأَصْدَادِ (Neyi?) Zıtlar arasını Bulma türündendir مِنْ قَبِيلِ الْجَمْعِ
 فَاخْتَرْ لَوْ اجْتَمَعَا Şayet birleşselerdi الدِّينَ وَالْدُّنْيَا Ne güzel olurdu أَحْسَنَ
 وَبِعَ Bu iki zıttan مِنْ هَذَيْنِ الضَّدَّتَيْنِ (Neden?) Hangisini dilerseñ! أَيَّا شِئْتَ O halde seç!
 أَهْرَءُ الْعَذَابِ الْآخِرَةِ Hangisine istersen مِنْ أَيَّهِمَا شِئْتَ Ve nefsiñi sat شِئْتَ نَفْسَكَ
 قَلِيلٌ (Nedir?) Sonsuzdur الدُّنْيَا وَمَتَاعُهَا DÜNYA mal-mülkü ise (Nedir?) أَبَدِيٌّ (Nedir?)
 حَقٌّ سُبْحَانَهُ (Neredir?) Kendisine buğz edilendir مَبْعُوضٌ عَلَيْهَا DÜNYA وَالْدُّنْيَا
 مُرْضِيَةٌ لَهُ تَعَالَى وَتَقَدَّسَ (Nedir?) Âhiret ise وَالْآخِرَةُ SÜBHÂNEHÜ'NÜN nezdinde
 فَانْكَ مَيِّتٌ Zira Dilediğün gibi yaşa! عِشْ مَا شِئْتَ Teâla ve Tekaddes'in razı olduğudur
 فَانْكَ مُفَارِقٌ! Zira bir gün ayrılacaksın دِلِيدِغِينِ سَارِلُ! وَالْوَرَمَ مَا شِئْتَ bir gün öleceksin
 وَالأَوْلَادِ Ve çocukları terk etmek مِنْ تَرْكِ الْعِيَالِ (Ner?) Kaçınılmazdır وَلَا بَدَّ
 حَقٌّ سُبْحَانَهُ (Nime?) Ve onları emanet etmek Ve onları emanet etmek Sonunda
 أَنْ تُحْسِبَ نَفْسَكَ (Ner?) O halde sana gerekir فَتَبْنِي لَكَ SÜBHÂNEHÜ'YE Kendini
 وَأَنْ تُفَوِّضَهُمْ لِي وَأَنْ تُفَوِّضَهُمْ لِي Ölü (Ner?) Bugün (Ner zaman?) Bugün Ve onları emanet etmen
 "إِنَّ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ وَأَوْلَادِكُمْ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى (Nime?) Allâh-u Teâla'ya Şüphesiz eşlerinizden
 فَاحْذَرُوهُمْ" Onlardan Size düşman عَدُوًّا لَكُمْ (Ner?) ve çocuklarınızdan olanlar vardır
 وَقَدْ سَمِعْتَ Kuşkusuz işittin نَصٌّ قَاطِعٌ Kesin nastır (Bu ayet nedir?) sakının!
 يَعْنِي الْغَفْلَةَ وَالْغُرُورَ Yani gaflet ve aldanma بُوْءَ الْأَرْتَبِ Defalarca
 مِنَ التَّنْبِهِ وَالتَّقِيطِ (Ner?) Mutlaka gerekir سُبْحَانَهُ سُبْحَانَهُ Sürecek فَلَا بَدَّ Ne zamana kadar? يَمْتَدُّ
 أَنْ صُحْبَةَ أَهْلِ الدُّنْيَا Bil ki; وَأَعْلَمُ Dikkatli ve uyanık olmak وَاعْلَمْ
 قَاتِلٌ Öldürücü zehirdir سَمِّ قَاتِلٍ Ve onlarla kaynaşma (Nedir?) وَالْإِخْتِلَاطَ بِهِمْ sohbet
 بِالْمَوْتِ الْأَبَدِيِّ Ölmüştür (Neyle?) Ebedî ölümler Bu zehirin öldürdüğü kişi هَذَا السَّمِّ
 فَكَيْفَ التَّصْرِيحِ Açıkça anlatıldığı تَكْفِيهِ الْإِشَارَةُ Akıllı kişi الْعَاقِلُ
 مَعَ هَذِهِ الْمُبَالَغَةِ وَالتَّأْكِيدِ Bu denli mübâlağa ve zaman ne olur peki? (Neyle beraber?)
 وَإِنْ كَانَ لَذِيذًا Lezzetli olsa da SULTANLARIN yemekleri وَطَعَامُ الْمُلُوكِ ısrarla beraber
 فَكَيْفَ يُرْجَى Kalbin hastalığını (Neyi?) مَرَضُ الْقَلْبِ Fakat o artırır وَلَكِنَّهُ يُزِيدُ

durumda nasıl umulur? (Neden?) الْفَلَاحُ وَالنَّجَاةُ Felah ve kurtuluş
Sakın!.. sakın!.. aman çok sakın!.. (Şiir):

فَخُذْ مَا أَقُولُ Ben onu söylüyorum Tebliğin şartındandır هُوَ مِنْ شَرْطِ الْبَلَاغِ O şey ki; وَمَا
أَوْ مَلَالَةً Veya huzursuzluğunla فَادَالِ خَالِصًا (Neden?) İster ondan al Faydalı nasihat
yaşa

مِمَّا تَفَرُّ أَكْثَرَ (Neden?) Daha çok (Neden?) DÜNYALIKLARIN sohbetinden kaç! (Neden?) فَرٍّ مِنْ صُحْبَتِهِمْ
وَإِنْ كَانِ الْفَرَارُ مِنْهُمْ Zira zenginlerden kaçmak (Neden?) مِنَ الْأَسَدِ Aslandan
كَأَشَدِّ (Neden?) فَكَأَنَّهُ وَلَكِنَّهُ DÜNYEVİ anlamda ölümü ÖLÜMُ الدُّنْيَا Gerektirse de
أَوْجَبَ يُوجِبُ Sultânlarla kaynaşmak ise (Neden?) وَخَسَارَ السَّرْمَدِ Ebedî helâkî الْهَلَاكُ الْآبَدِيُّ Gerektirir
(Neden?) وَآيَاكَ وَلَقَمَّتْهُمْ Lokmalarından uzak dur! وَآيَاكَ وَصَحْبَتَهُمْ
وَآيَاكَ وَرُؤْيَتَهُمْ Onları görmekten uzak dur! وَآيَاكَ وَمَحَبَّتَهُمْ Onların sevgisinden uzak dur!
مَنْ تَوَاضَعَ فِي الْخَيْرِ الصَّحِيحِ Sahih hadiste (Neden?) شَيْءٌ آخَرَ Şöyle geçmektedir وَقَدْ وَرَدَ
غَدَرَ Zenginliğinden dolayı (Neden?) لَغْنَاهُ "Kim zengine tevâzu gösterirse (Neden?) الْغَنَى
أَنْ دُشُونُكُ (Neden?) Düşünmek (Neden?) يَنْبَغِي لَكَ Sana gerekir (Neden?) ثَلَاثَا دِينَهُ Dininin üçte ikisi
مِنْ جِهَةٍ Acaba o (Neden?) هَلْ هُوَ يَمُوشَاKlık Bütün bu tevâzu ve yumuşaklık كَلَّ ذَلِكَ التَّوَاضُعِ وَالْمَلَانِيَّةِ
Yoksa başka bir şeyden (Neden?) أَوْ مِنْ جِهَةٍ شَيْءٍ آخَرَ Zenginliğinden dolayı mıdır, GİTMEK
Tevâzunun olduğunda (Neden?) فِي أَنَّهُ Tabiki şüphe yoktur وَلَا شَكَّ mıdır? وَتَنِيحَتُهُ Zenginlikleri dolayısıyla
دَهَابُ (Neden?) Bunun neticesi de (Neden?) مِنْ جِهَةٍ غَنَاهُمْ Zenginlikleri dolayısıyla
مِنْ الْإِسْلَامِ Neresindesin sen? (Neden?) فَأَيْنَ أَنْتَ Dininin üçte ikisinin gitmesidir ثَلَاثَا دِينِهِ
وَكُلُّ هَذِهِ الْمَبَالِغَةِ Kuruşun (Neden?) مِنَ النَّجَاةِ Neresindesin sen? (Neden?) وَأَيْنَ أَنْتَ İslam'ın
أَنْ لَقَمَةً غَيْرِ Oğlum bilsin içindir لَعَلَّمْ وَلَدِي Bütün bu mübâlağa ve te'yitler وَالْإِبْرَامِ
Onun kalbini تَحْجُبُ قَلْبُهُ Ve sohbeti وَصَحْبَتُهُمْ Şüphesiz ayrı cinsin lokması الْجَنَسِ
Ve وَتَعْقِلُ النَّصَائِحِ Vaazları hatırlamasından عَنْ تَذَكُّرِ الْمَوَاعِظِ (Neden?) alıkoyar

